

Dosarul nr. 2ra-404/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud. I. Dutca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, O. Cojocaru, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Marcel Popescu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Stropșa împotriva Lidiei Chirilova, intervenient accesoriu notarul public Alexandru Mardari cu privire la declararea ca succesor nedemn și decăderea din dreptul la succesiune,
împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Maria Stropșa și a fost menținută hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

constată:

La data de 11 iulie 2017 Maria Stropșa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Chirilova cu privire la declararea ca succesor nedemn și decăderea din dreptul la succesiune.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 14 ianuarie 2017 a decedat Vladimir Stropșa, iar după decesul acestuia a rămas averea succesorală: bunul imobil cu numărul cadastral xxxx, casa de locuit cu numărul cadastral xxxx și construcția accesorie cu numărul cadastral xxxx, situate în xxxx.

A susținut că, după decesul lui Vladimir Stropșa, ea, fiind mătușa acestuia, nepot de pe frate, a devenit succesor legal.

A menționat că, fiind succesor legal al defunctului, la data de 05 iulie 2017, a depus declarație de acceptare a succesiunii.

A relevat că, la notarul public Alexandru Mardari a aflat că, în cadrul procedurii succesoriale, care a fost deschisă, moștenitorul legal de clasa I este Lidia Chirilova, soția defunctului (declarația nr. 1216 din 25 ianuarie 2017), care a acceptat succesiunea asupra 1/2 cotă-parte din imobilul situat în xxxx, proprietarul căruia era Vladimir Stropșa în temeiul certificatului de moștenitor nr. 1-655 din 13 octombrie 1989.

A afirmat că, pentru ca o persoană să poată fi chemată la succesiune nu este suficient ca ea să întrunească numai cele două condiții pozitive (să aibă capacitate succesorală și vocație succesorală), mai este necesar ca această persoană să nu fie nedemnă de a moșteni.

A notat că, va fi nedemnă să moștenească, atât în calitate de moștenitor legal, cât și în calitate de moștenitor testamentar, persoana, care a comis intenționat o infracțiune împotriva celui care lasă moștenirea sau o faptă amorală împotriva ultimei voințe a celui care lasă moștenirea, exprimate în testament, toate aceste împrejurări urmând a fi calificate drept temei pentru declararea nedemnității succesoriale, doar prin sentința sau hotărârea judecătorească.

A precizat că, în timpul vieții nepotului său, Vladimir Stropșa, mama acesteia, Tatiana Stropșa îi spunea că, Vladimir are relație cu o femeie, care este mai mare decât el cu 12 ani și care duce un mod amoral de viață, fapt marcat prin numeroasele relații, pe care le întreține cu mai mulți bărbați și consumul de alcool de către aceasta.

A susținut că, având în vedere că, mama defunctului până la deces suferea de diabet zaharat, o ajuta prin gospodărie și o hrănea, mai ales după ce i-a fost amputat piciorul, astfel, a fost martor la comportamentul amoral, exprimat prin starea alcoolică avansată, pe care o avea Lidia Chirilova, alte persoane de companie și foști deținuți cu care se distra în casa Tatiane Stropșa.

A relatat că, după decesul Tatiane Stropșa, Lidia Chirilova i-a interzis lui Vladimir Stropșa să comunice cu rudele.

A invocat că, în casa părintească a trecut să locuiască și fiul Lidiei Chirilova, care mereu a fost șomer.

A mai invocat că, la acel moment, Lidia Chirilova trăia în concubinaj cu Vladimir Stropșa.

A relatat că, gospodăria, în care au rămas să locuiască, a devenit murdară și degradată, concubina acestuia venind rar acasă, însă, necătând la aceasta, i-a reușit să înregistreze căsătoria cu Vladimir Stropșa și a doua zi a plecat în Israel, de unde îi expedia bani fiului său pentru ca acesta să-l aprovizioneze pe Vladimir Stropșa cu mult alcool și să-i dezvolte comportament degradant, pentru aceasta de fiecare dată Vladimir Stropșa era bătut de fiul acesteia.

A menționat că, Vladimir Stropșa a încetat să mai lucreze și se îmbrăca ca un vagabond.

A susținut că, Lidia Chirilova nu poate fi moștenitor legal al lui Vladimir Stropșa, deoarece datorită comportamentului amoral și neadecvat și având doar scop de îmbogățire, manifestat prin acțiunile violente ale sale și ale fiului ei, comise înainte și după plecarea în Israel, au dus la decesul unicului nepot, Vladimir Stropșa.

A solicitat declararea pârâtei ca succesor nedemn și decăderea acesteia din dreptul la succesiune.

La data de 05 ianuarie 2018 Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Cristina Smerea, a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a notarului Alexandru Mardari în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 16 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost admisă cererea depusă de către Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Cristina Smerea și a fost atras în proces notarul Alexandru Mardari în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana acțiunea depusă de către Maria Stropșa a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Au fost încasate de la Maria Stropșa în bugetul statului cheltuielile suportate de instanța de judecată în sumă de 70,60 de lei.

Prin decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Stropșa Maria și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea opiniei sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 1432 alin.(1), 1433 alin. (1), 1434 alin. (1) lit. a), 1499, 1500, 1516 și 1517 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) și a stabilit că, apelanta Maria Stropșa solicită de a fi declarată intimata Lidia Chirillova ca succesor nedemn, or, aceasta a înregistrat căsătoria cu Vladimir Stropșa și apoi a plecat în Israel, iar fiul acesteia, locuind în casa lui Vladimir Stropșa, deseori provoca certuri și bătăi, fapt care, în consecință, au dus la decesul lui Vladimir Stropșa.

La acest capitol, instanța de apel a relevat că, prima instanță just a menționat că, apelanta nu a prezentat probe, care ar servi temei de a o declara pe intimata Lidia Chirillova succesor nedemn, or, împrejurările invocate nu pot fi calificate drept temei pentru declararea nedemnității succesoriale, în lipsa unei sentințe sau hotărâri judecătorești.

Instanța de apel a relevat că, în cadrul ședinței de judecată s-au relatat mai multe circumstanțe, care, în viziunea Mariei Stropșa, au dus la decesul lui Vladimir Stropșa, acțiuni provocate de către fiul intimatei, însă acesta nu face parte din cercul moștenitorilor legali ai lui Vladimir Stropșa, conform legislației civile, or, sancțiunea de decădere din dreptul de a culege moștenirea se aplică și produce efecte doar pentru autorul faptei, nedemnul urmând a fi înlăturat numai de la moștenirea persoanei față de care a săvârșit faptele nedemne, cu atât mai mult, decăderea din dreptul de a moșteni nu poate fi extinsă la alte persoane.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, neîntrunirea calității de succesor al apelantei denotă inadmisibilitatea constatării acceptării de către aceasta a unei succesiuni prin intrarea în posesia averii, care a aparținut unei persoane, a cărui succesor nu este, contrariul nefiind probat corespunzător.

La data de 21 ianuarie 2020 Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Marcel Popescu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece au fost emise în contradicție cu probele anexate la dosar.

A menționat că, instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, circumstanțele, pe care prima instanță le-a considerat constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, iar aprecierea probelor de către instanțele judecătorești a fost arbitrară, erori care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, invocând aceleași circumstanțe de fapt ca și în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a afirmat că, circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată au fost probate prin declarațiile martorilor Tatiana Negură, Vera Eriomenco, Petru Guțu și Nina Calantîrschi, date în ședința de judecată a primei instanțe, însă instanțele judecătorești nu au luat în considerare aceste declarații.

Prin referința depusă la 06 februarie 2020 Lidia Chirillova, reprezentată de către avocatul Vitalie Tihon, a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 octombrie 2019, iar la data de 22 noiembrie 2019 a expediat copia acesteia în adresa părților

(f.d.178)

Astfel, recursul, declarat la data de 21 ianuarie 2020, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Marcel Popescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are

caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Maria Stropșa, reprezentată de avocatul Marcel Popescu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Marcel Popescu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Maria Stropșa, reprezentată de către avocatul Marcel Popescu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic